

Kmetovalci, odprite oči!

Kmalu bo izginil sneg, in kmetovalec bode pričel iz novega svoje trudapolno delo na polji. Kakor bo sejal, tako bode tudi žetel. Ako je torej dobra žetev zavisna ne le od Boga, ampak tudi od kmetovalca samega, važno in imenitno je zanj, da uže setev tako opravi, da se sme nadejati dobre žetve. Ob mnogih prilikah sem poudarjal, da je kmetovalec izgubljen, ako se zanaša na tujo pomoč, a si sam ne pomaga. Kako naj si pa pomaga? Oj koliko je takih prilik! Kdor ne pozna nobene take prilike, prebere naj ta članek in spoznal bode vsaj eno.

Odkar se je žito toliko ucenilo, da ga ni vredno našemu kmetovalcu pridelovati za prodaj, od tedaj ostala je živinska reja edini pripomoček, ki mu obeta vsaj nekaj dobička. Kdor pa redi živino, imeti mora krme. Najvažnejša krma po slovenskih deželah je poleg travniškega sena vsekakor detelja. A tudi pridelovanje važne te rastline peša pri nas, in sicer po krivdi kmetovalca samega. Predenica se širi po slovenskih pokrajinah tako zelo, da so morali po nekaterih krajih uže opustiti deteljno setev, po drugod jim pa krati predenica tako pridelek, da ne dobivajo niti polovice tega, kar bi morali. Pa še nekaj. Samo Kranjska je izvažala deteljnega semena na leto po več nego za en milijon goldinarjev vrednosti, danes pa ga ne izvažajo niti sto tisoč več. Nedavno mi je pravil ljubljanski trgovec da je pred leti iz dežele prodal kranjskega deteljnega semena na leto več nego 10.000 novih stotov, danes pa niti tisoč ne. Pred leti so v Ljubljani s tem semenom tržili na debelo mnogi trgovci, danes trgujejo še trije. Kolika izguba da je to za deželo, zlasti za kmetovalce, to si more vsak misliti. Da se je pa kupčija z deteljnimi semenom tako močno unesla, prihaja od tod, ker je kranjsko deteljno seme izgubilo zbog primešanega predeničnega semena svoje dobro ime. Kranjsko deteljno seme, ki je bilo na izvrstnem glasu ne le v Avstriji, temveč tudi na Nemškem, umakniti se je moralo semenu drugih dežel, katere znajo pridelovati čisto seme. Predenica uničuje torej pridelovanje detelje za krmo in kupčijo z deteljnimi semenom. To zaprečiti in zopet popraviti je dolžnost naših kmetovalcev. A kako? Edini pomoček, da zatremo predenico, je setev čistega semena.

Kdor se nadeje pomoči od deželne postave, ki ukazuje zatiranje predenice; kdor misli, da bodo kmetovalci zatrli predenico na njivi, ta se vara. Ako bodo pa vsi kmetovalci dosledno dajali tako seme, v katerem ni prav nič predeničnega semena, odkrižali se bomo prav kmalu nadležnega in na vso moč škodljivega plevela. Dokler pa pojde po starem naprej, toliko časa ne bode predenica ne le prenehala, temveč še množila in širila se bode. Preiskava, katero je zvršila c. kr. pregledovalna postaja na Dunaji, pokazala je, da ima 1 kilogram primerno še precej čistega kranjskega deteljnega semena 1050 predeničnih zrn v sebi, slabša po več in sicer do 2000 zrn. Nedavno je prodal neki kmetovalec v Ljubljani

20 klgr. deteljnega semena. Trgovec, ki je to seme kupil izbral je iz njega 2 klgr., reci dva kilograma predeničnega semena. Tako seme pa naši kmetovalci tudi sejejo, torej ni čuda, ako pridelajo namestu detelje predenico. Kadar pa kupijo seme, kupijo pa ravno takega. S svojimi očmi sem videl, ko je kupil ljubljanski trgovec dve vreči deteljnega semena, katero je pregledala uže imenovana postaja ter spoznala, da ima vsak kilogram nad 1000 zrn predeničnega semena. Tako seme prodajajo naši trgovci na drobno, kmetovalci ga pa kupujejo, ker mislijo, da so Bog ve kaj prihranili, ker so kupili kilogram za 5 kr. ceneje. Da še huje je! K nekemu trgovcu v Ljubljani, ki kupčuje z deteljnimi semenom na debelo, hodijo gospodarji kupovat pleve od deteljnega semena. Te pleve rabijo za seme. Potem pa na njivi ni družega nego čez in čez predenica. In zdaj pa nastane krik: Država pomagaj, dežela pomagaj, kmetijska družba pomagaj! Sam si pomagaj! Kupi si poštenega semena, če moraš tudi po 10 kr. draže plačati kilogram, in imel bodeš njivo brez predenice, in ker je tako seme tudi bolj kalivo in rastno, potreboval ga bodeš tudi manj. Dobro in zanesljivo seme je pa le tisto, ki je pregledano in za dobro spoznamo od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji. Kje pa je dobiti takega semena? Na Kranjskem ga ne prodaja nihče na drobno, in drugje na slovenskem pa tudi ne vem. Ker je kranjska c. kr. kmetijska družba dolžna v takih slučajih pomagati in posredovati, zato je ukrenila naročiti na Dunaji pregledano seme in ga oddajati kmetovalcem kolikor mogoče ceno.

Pravega francoškega semena lucerne ali nemške detelje kilogram bode ude c. kr. kmetijske družbe stal 88 kr., neude 93 kr.

Najboljšega semena rdeče ali štajerske detelje kilogram bode ude c. kr. kmetijske družbe stal 53 kr.; neude 58 kr.

Zavoj ali vrečo bode posebej plačati. Družba bode pošiljala seme po povzetji ali pa ga oddajala proti gotovemu plačilu v pisarni svoji.

Ker bode družba naročila le toliko semena, kolikor ga bodo gospodarji naročili pri njej, naj oglasi vsak, ki tega semena želi, uže sedaj, koliko ga rabi in naj pošlje ob enem polovico zneska za aro. Naslov je: C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

Semenski krompir.

V zadnji številki je sl. uredništvo objavilo poskus, ki ga je naredila c. kr. kmetijska družba s krompirjevimi vrstami, katere je kupila od semenarske postaje g. C. Rambousek-a v Zborovu, pošta Forbes na Češkem. Tem izkušnjam, ki se so prav ugodno obnesle za imenovano postajo, moramo tudi mi pritrditi. Naročili smo namreč tudi mi zgodnji krompirjevi vrsti „Oneida“ in „Zborovski“ ter kasno vrsto